

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 85

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 30 ianuarie 2025

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
ACTE ALE SENATULUI		
2.	— Decizie privind convocarea Senatului în sesiune ordinară	2
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR		
1.	— Decizie privind convocarea Camerei Deputaților în sesiune ordinară	2
DECRETE		
32.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui judecător	3
33.	— Decret privind încetarea raporturilor de serviciu ale unui chestor-șef de poliție cu Ministerul Afacerilor Interne	3
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 88 din 18 noiembrie 2024 (Complețul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	4–15

ACTE ALE SENATULUI**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****SENATUL****DECIZIE****privind convocarea Senatului în sesiune ordinară**

În temeiul prevederilor art. 66 alin. (1) și (3) din Constituția României, republicată, și ale art. 83 din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, republicat,

președintele Senatului d e c i d e:

Articol unic. — Se convoacă Senatul în prima sesiune ordinară a anului 2025, în ziua de luni, 3 februarie 2025, ora 15:00.

PREȘEDINTELE SENATULUI**ILIE-GAVRIL BOLOJAN**

București, 30 ianuarie 2025.

Nr. 2.

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****DECIZIE****privind convocarea Camerei Deputaților în sesiune ordinară**

În temeiul dispozițiilor art. 66 alin. (1) și (3) din Constituția României, republicată, și ale art. 34 lit. a) din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările ulterioare,

președintele Camerei Deputaților d e c i d e:

Articol unic. — Camera Deputaților este convocată în prima sesiune ordinară a anului 2025 în ziua de luni, 3 februarie 2025, ora 15:00.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR**CIPRIAN-CONSTANTIN ȘERBAN**

București, 29 ianuarie 2025.

Nr. 1.

D E C R E T E

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T**privind eliberarea din funcție a unui judecător**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 201 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 40 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii,
având în vedere Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 53/2025,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 12 februarie 2025, domnul Severin Daniel-Gheorghe, judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 30 ianuarie 2025.
Nr. 32.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T**privind încetarea raporturilor de serviciu
ale unui chestor-șef de poliție cu Ministerul Afacerilor Interne**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. b) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare,
având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 1 februarie 2025, domnului chestor-șef de poliție Necula *Constantin* Mihai-Cătălin îi încetează raporturile de serviciu cu Ministerul Afacerilor Interne.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

București, 30 ianuarie 2025.
Nr. 33.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 88

din 18 noiembrie 2024

Dosar nr. 1.867/1/2024

Elena Diana Tămașă — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal — președintele completului

Gabriela Elena Bogasiu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Carmen Maria Ilie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Ionel Barbă — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Luiza Maria Păun — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Maria Hrudei — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Alina Nicoleta Ghica-Velescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Iulia Craiu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Ștefania Dragoș — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Ionel Florea — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Cristinel Grosu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Mădălina Elena Vladu-Crevon — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Mihnea Adrian Tănase — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 8.533/118/2022.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nefiind formulate puncte de vedere la raport de către părți.

6. De asemenea, referă asupra faptului că la dosar au fost depuse opiniile scrise ale specialiștilor consultați și au fost transmise, de către instanțele naționale, hotărâri judecătorești și opinii teoretice exprimate de judecători, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat faptul că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Prin Încheierea din 6 februarie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 8.533/118/2022, Curtea de Apel Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal a dispus, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Dispozițiile art. 8 alin. (5) din Legea recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la prevederile art. 49¹ alin. (1) lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează în sensul că acțiunii în anularea noului certificat, astfel cum acesta este definit la art. 1¹ lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, formulată de Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989, nu i se aplică termenul de decădere de 1 an de la emiterea actului prevăzut de art. 1 alin. (6) teza finală din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004?”

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept cu nr. 1.867/1/2024.

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este legal constituit, conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 34 alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Elena Diana Tămașă, președintele Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena-Mădălina Ivănescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

10. *Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 554/2004)

„Art. 1. — (...)

(6) Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral nelegal poate să solicite instanței anularea acestuia, în situația în care actul nu mai poate fi revocat întrucât a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice. În cazul admiterii acțiunii, instanța se pronunță, dacă a fost sesizată prin cererea de chemare în judecată, și asupra validității actelor juridice încheiate în baza actului administrativ nelegal, precum și asupra efectelor juridice produse de acestea. Acțiunea poate fi introdusă în termen de un an de la data emiterii actului. (...).”

11. *Legea recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 341/2004)

„Art. 8. — (...)

(5) Verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 3 alin. (6) și la alin. (1)-(3) ale prezentului articol, în scopul acordării titlurilor și eliberării certificatelor reglementate prin lege, precum și modalitatea de respingere a cererilor pentru acordarea calităților prevăzute de prezenta lege și de anulare a certificatelor eliberate persoanelor care nu îndeplineau condițiile prevăzute de lege la data eliberării certificatului se stabilesc prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi. (...).”

12. *Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004* (Normele metodologice sau Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 341/2004)

„Art. 49¹. — (1) Comisia prevăzută la art. 49 are următoarele atribuții principale:

(...)

b) în cazurile în care, dintr-o eroare materială, s-au eliberat certificate unor persoane care nu îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și condițiile prevăzute în normele de aplicare, constatată din oficiu sau la sesizarea oricărei persoane fizice ori juridice de drept public sau privat, procedează la analizarea dosarelor și, după caz, decide efectuarea demersurilor legale către organele/instanțele competente; (...).”

„Art. 49³. — (1) Verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 8 alin. (2) și (3) din Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, se face de comisia prevăzută la art. 49 alin. (1) din normele metodologice.

(2) Comisia prevăzută la alin. (1), în cazul constatării incidenței prevederilor art. 8 alin. (2) și (3) din Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, va întocmi un proces-verbal pentru fiecare dosar analizat ce va fi transmis către Serviciul juridic, care va promova acțiune de anulare a certificatului în instanța de contencios administrativ (...).”

„Art. 11. — În aplicarea prezentelor norme metodologice, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

(...)

b) certificatul nou sau noul certificat reprezintă certificatul eliberat în condițiile Legii nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, prin care se dobândesc calitățile

prevăzute la art. 18 alin. (1), art. 25¹ alin. (1) și art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 din Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, fiind singurul document valabil pentru a beneficia de prevederile acestei legi; (...).”

III. Expunerea succintă a procesului. Obiectul investirii instanței care a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile. Stadiul procesual în care se află cauza

Circumstanțe relevante

13. Prin Procesul-verbal al ședinței Comisiei art. 49 constituite în baza Ordinului nr. 141/2022 din data de 29.09.2022 (Comisia art. 49), înregistrat la Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989 cu nr. xxxxx/26.10.2022 (Procesul-verbal), s-a menționat că AB este posesor al Certificatului seria LRD-T nr. yyyyy/13.04.2016 (Certificatul), cererea administrativă fiind admisă de Comisia art. 9², și că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 din Legea nr. 341/2004, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004 (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014), coroborat cu art. unic pct. 12 din Hotărârea Guvernului nr. 99/2015 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989 nr. 341/2004, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 (Hotărârea Guvernului nr. 99/2015), în sensul că AB nu a ocupat și apărât sediul Casei Albe până la fuga dictatorului, respectiv până la data de 22.12.1989, ora 12:10.

14. Dat fiind că certificatul a intrat în circuitul civil, iar comisia nu are competența de anulare a certificatului, membrii Comisiei art. 49, cu unanimitate de voturi, au propus inițierea procedurii de anulare a actului administrativ, dispunând comunicarea Procesului-verbal al ședinței către serviciul juridic, în vederea formulării acțiunii în anulare la instanța de contencios administrativ.

Cererea de chemare în judecată

15. Reclamantul Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989 (Secretariatul sau Secretariatul de stat) a investit Tribunalul Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal cu o acțiune în anularea Certificatului seria LRD-T nr. yyyyy/13.04.2016.

16. Motivând, în fapt, cererea de chemare în judecată, reclamantul a susținut că, în urma studierii actelor din dosarul administrativ de preschimbare a certificatului, Comisia art. 49 a constatat că certificatul de Luptător cu Rol Determinant al cărui beneficiar este pârâtul a fost emis cu încălcarea prevederilor art. 3 alin. (1) pct. 3 lit. b) din Legea nr. 341/2004 modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 și art. unic pct. 12 din Hotărârea Guvernului nr. 99/2015, astfel încât a fost întocmit Procesul-verbal al Comisiei nr. 49 nr. xxxxx/26.10.2022.

17. S-a arătat că nu sunt îndeplinite condițiile de acordare a titlului de Luptător cu Rol Determinant, în raport cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 din Legea nr. 341/2004, din înscrisurile depuse nefiind dovedit că reclamantul, în perioada 14 decembrie-22 decembrie 1989, până la ora 12:10 (ora fugii dictatorului), ar fi ocupat sau apărât vreun obiectiv de importanță deosebită într-o localitate în care, în urma unor acțiuni și confruntări, au rezultat persoane ucise, rănite sau reținute, până la fuga dictatorului.

Întâmpinarea

18. Prin întâmpinarea formulată, pârâtul AB a invocat excepția prescripției dreptului material la acțiune raportat la prevederile art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, iar, pe fondul cauzei, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

19. În motivarea excepției prescripției dreptului material la acțiune, pârâtul a susținut că cererea de chemare în judecată a fost introdusă după șapte ani de la data emiterii Certificatului, cu depășirea termenului de un an de la data emiterii, fiind încălcate, astfel, prevederile art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004 și principiile securității raporturilor juridice și încrederii legitime.

20. Prin apărările vizând fondul cauzei, pârâtul a arătat că în Procesul-verbal se menționează faptul că s-a procedat la discutarea sesizării formulate de numitul CD, care ar fi reclamat că pârâtul nu îndeplinește condițiile prevăzute de Legea nr. 341/2004 pentru a obține certificat de Luptător cu Rol Determinant.

21. Consideră că acțiunea în anulare formulată de reclamant reprezintă un caz grav de încălcare a principiului securității raporturilor juridice pe care Certificatul le statuează în persoana și în patrimoniul beneficiarului, cu atât mai mult cu cât acesta a fost emis după ce, în prealabil, au fost verificate actele depuse pentru atestarea calității de Luptător cu Rol Determinant, precum și îndeplinirea tuturor cerințelor legale.

22. Pârâtul apreciază că reclamantul susține în mod nejustificat că nu este îndeplinită condiția cumulativă de a ocupa și apăra un obiectiv de importanță deosebită în intervalul 14-22 decembrie 1989, până la ora 12:10 a zilei de 22.12.1989, într-o localitate în care au rezultat persoane ucise, rănite sau reținute până la fuga dictatorului, din moment ce, în opinia sa, enumerarea din Normele metodologice nu este una limitativă, fiind lăsată la latitudinea comisiilor posibilitatea de a aprecia dacă, în plus față de localitățile enumerate, mai există și alte localități care pot fi considerate ca fiind determinante.

23. În absența unei reglementări precise, Secretariatul de stat, prin Comisia înființată în temeiul art. 9² din Legea nr. 341/2004 prin Ordinul nr. 30/26.03.2015, a emis Decizia nr. 74/27.08.2015 prin care orașul Constanța a fost inclus pe lista localităților în care au existat persoane reținute până la fuga dictatorului.

24. În Procesul-verbal nr. 9.104 încheiat de Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989 la data de 27.08.2015, întocmit cu ocazia admiterii cererii de includere a orașului Constanța în categoria celor față de care există posibilitatea acordării calității de Luptător cu Rol Determinant, se menționează că, referitor la acest oraș, s-a procedat la verificarea Adresei nr. aa/2015 a Ministerului Public — Parchetul Militar din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția Parchetelor Militare, emisă în Dosarul nr. bb/P/2014, din care rezultă că EF a fost invitată pe data de 18.12.1989 la sediul Securității Port Constanța și apoi la sediul Securității municipiului Constanța unde a fost anchetată, fiind reținută până la data de 20.12.1989, dată la care a fost lăsată să revină în domiciliu.

25. Din această perspectivă, pârâtul apreciază că este în posesia unui drept câștigat, care nu poate fi infirmat sau supus unei noi proceduri de analizare, așa cum impune principiul securității juridice consacrat de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO).

Sentința pronunțată de prima instanță

26. Prin Sentința civilă nr. 483 din 13 aprilie 2023, Tribunalul Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal a respins excepția prescripției dreptului material la acțiune invocată de către pârât, reținând că raportul juridic dedus

judecății sau valorile sociale pe care Legea nr. 341/2004 le apără prezintă o particularitate prin prisma căreia legiuitorul a înțeles să instituie o veritabilă derogare de la aplicabilitatea termenului de prescripție de un an, deschizând, pentru reclamantul Secretariatul de stat, posibilitatea de a obține anularea certificatelor eliberate persoanelor care nu îndeplineau condițiile prevăzute de lege la data eliberării certificatului, în acest sens fiind relevante dispozițiile cuprinse în art. 8 alin. (5)-(7) din Legea nr. 341/2004.

27. Totodată, a fost admisă cererea de chemare în judecată formulată de reclamant, fiind anulat Certificatul al cărui beneficiar este pârâtul AB. În considerentele hotărârii pronunțate, prima instanță a reținut că în privința pârâtului nu sunt îndeplinite două condiții: prima vizează desfășurarea unor activități revoluționare în orașe în care, în urma acestor acțiuni și confruntări, au rezultat persoane ucise, rănite sau reținute, iar cea de-a doua vizează desfășurarea acestora până la fuga dictatorului, respectiv în intervalul 14-22 decembrie 1989, până la ora 12:10.

28. În ceea ce privește apărările pârâtului referitoare la faptul că are un drept câștigat și că odată stabilit acest drept în patrimoniul său legiuitorul nu mai poate interveni asupra sa, instanța de fond a constatat că acestea sunt, de asemenea, neîntemeiate, legiuitorul având o largă marjă de apreciere în domeniul recunoașterii față de persoanele care au contribuit la declanșarea și reușita Revoluției Române.

29. De asemenea, au fost menționate și considerentele Deciziei Curții Constituționale a României nr. 430 din 21 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 818 din 24 septembrie 2018, paragrafele 26-29 (Decizia Curții Constituționale nr. 430/2018) și ale Deciziei Curții Constituționale a României nr. 296 din 7 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 9 august 2019 (Decizia Curții Constituționale nr. 196/2019), paragrafele 21, 22 și 24.

Recursul formulat în cauză

30. Împotriva acestei sentințe a formulat recurs pârâtul AB, motivele de nelegalitate fiind întemeiate pe dispozițiile art. 488 alin. (1) pct. 6 și 8 din Codul de procedură civilă, din perspectiva nemotivării sentinței, dar și față de aplicarea greșită, de către prima instanță, a prevederilor art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004 și art. 8 alin. (5)-(7), art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3, art. 49, art. 49¹ și art. 49³ din Legea nr. 341/2004.

31. În justificarea motivului de nelegalitate referitor la aplicarea greșită a prevederilor legale în dezlegarea excepției prescripției dreptului material la acțiune, recurentul-pârât a arătat că, în privința noului certificat de Luptător cu Rol Determinant eliberat în temeiul art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 din Legea nr. 341/2004 nu este prevăzută nicio procedură specială de anulare, fiind aplicabilă norma de drept comun. Astfel, rezultă, în mod evident, caracterul esențial al chestiunii de drept pentru soluționarea cauzei.

Întâmpinarea la recurs

32. Intimatul-reclamant a formulat întâmpinare la recurs, prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat, susținând că admiterea cererii de acordare a certificatului de Luptător cu Rol Determinant s-a realizat cu nerespectarea legislației în vigoare, astfel cum rezultă din Dosarul penal nr. ccc/P/2017 al Direcției Naționale Anticorupție, sesizarea fiind efectuată chiar de către intimatul-reclamant.

33. Deținerea certificatului de Luptător cu Rol Determinant în baza căruia recurentul-pârât încasează indemnizația lunară viageră în cuantum de 2.020 lei nu este un drept salarial asupra căruia statul român să nu poată interveni în sensul anulării actelor administrative emise.

34. Această intenție a legiuitorului rezultă în concret din prevederile art. 8 alin. (2) și (3) din Legea nr. 341/2004, instituind obligația anulării certificatelor în sarcina Secretariatului de stat, indiferent de momentul emiterii acestora.

35. De altfel, chiar recurentul-pârât a declarat, în memoriul depus la dosarul administrativ, și a menționat, în declarația personală, că era acasă când a aflat de la televizor că Ceaușescu a fugit, ceea ce dovedește fără putință de tăgadă că nu îndeplinea condiția cumulativă de a ocupa sau apăra Casa Albă până la ora 12:10 a zilei de 22 decembrie 1989, prevăzută de legiuitor la art. 3 alin. (1) pct. 3 lit. b) din Legea nr. 341/2004.

36. La termenul de judecată din 22 ianuarie 2024, Curtea de Apel Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal a repus pe rol cauza și a pus în discuția părților, din oficiu, oportunitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept indicate la paragraful 8 din prezenta decizie.

37. Prin Încheierea din 6 februarie 2024, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Punctul de vedere al părților

38. Potrivit punctului de vedere exprimat de recurentul-pârât, în speță, este admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept indicate la paragraful 8 din prezenta decizie, fiind îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă: sesizarea este formulată în legătură cu o judecată aflată în curs, ce formează obiectul Dosarului nr. 8.533/118/2022, aflat în calea de atac a recursului, pe rolul Curții de Apel Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal; lămurirea chestiunii de drept este determinantă în ceea ce privește soluționarea pe fond a cauzei în care a fost ridicată; problema de drept prezintă caracter de noutate, dat fiind faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra acesteia și nu face obiectul unui recurs în interesul legii.

39. Chestiunea de drept cu care este sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție este una reală, însăși reclamantul întemeindu-și cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 554/2004.

40. Se invocă, totodată, caracterul neunitar al practicii judiciare interne, instanțele de judecată având modalități diferite de interpretare a textelor de lege aplicabile acestei chestiuni de drept în analiza spețelor cu care sunt investite, iar soluțiile pronunțate fiind contradictorii.

41. În opinia intimatului-reclamant, în cauză sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă: instanța de trimitere este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță; chestiunea de drept litigioasă are caracter de noutate; asupra acesteia, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare; lămurirea chestiunii de drept mai sus enunțate este determinantă în ceea ce privește soluționarea cauzei deduse judecării; problema de drept ridicată este veritabilă, prezentând un grad ridicat de dificultate; la nivelul țării începe să se dezvolte o jurisprudență neunitară cu privire la problema de drept indicată la paragraful 8 din prezenta decizie.

V. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea

V.1. Cu privire la admisibilitatea sesizării

42. Instanța de trimitere a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, potrivit celor redacte în continuare.

43. De lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 8 alin. (5) din Legea nr. 341/2004 și ale art. 491 alin. (1) lit. b) din Normele metodologice de aplicare a Legii

nr. 341/2004, din perspectiva incidenței ultimei teze a art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât:

— prima instanță a respins excepția prescripției dreptului material la acțiune invocată de către pârât și a reținut că raportul juridic dedus judecării sau valorile sociale pe care Legea nr. 341/2004 le ocrotește prezintă o particularitate prin prisma căreia legiuitorul a înțeles să instituie o veritabilă derogare de la aplicabilitatea termenului de prescripție de un an, deschizând, pentru reclamantul Secretariatul de stat, posibilitatea de a obține anularea certificatelor eliberate persoanelor care nu îndeplineau condițiile prevăzute de lege la data eliberării certificatului, în acest sens fiind relevante dispozițiile cuprinse în art. 8 alin. (5)-(7) din Legea nr. 341/2004;

— având în vedere că recurentul-pârât a criticat sentința primei instanțe, *inter alia*, sub aspectul faptului că pentru noul certificat de Luptător cu Rol Determinant eliberat în temeiul art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 din Legea nr. 341/2004 nu este prevăzută nicio procedură specială de anulare, fiind aplicabilă norma de drept comun, rezultă, în mod evident, caracterul esențial al chestiunii de drept pentru soluționarea cauzei;

— Curtea de Apel Constanța este investită cu soluționarea recursului formulat împotriva unei hotărâri prin care s-a soluționat în primă instanță un litigiu de contencios administrativ. Prin urmare, este îndeplinită și condiția ca problema de drept să se ridice în cadrul unui litigiu aflat pe rolul unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

44. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

45. Totodată, Curtea reține că, urmare a cercetărilor efectuate din oficiu, nu a fost identificată o jurisprudență care să prezinte caracterul unei practici judiciare conturate și constante în materie.

46. Noutatea unei chestiuni de drept poate fi generată nu numai de o reglementare nou-intrată în vigoare, ci și de una veche, cu condiția însă ca instanța să fie chemată să se pronunțe asupra respectivei probleme de drept pentru prima dată. De asemenea, problema de drept poate fi considerată nouă prin faptul că nu a mai fost dedusă judecării anterior.

47. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data sesizării, respectiv data de 6 februarie 2024.

48. La nivelul instanțelor din raza Curții de Apel Constanța a fost identificată practică judiciară în materie, respectiv Sentința nr. 1.546 din 29 noiembrie 2023 a Tribunalului Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 2.369/118/2023, nedefinitivă, prima instanță apreciind că „raportul juridic dedus judecării sau valorile sociale pe care Legea nr. 341/2004 le apără și normează prezintă o particularitate specială prin prisma căreia legiuitorul a înțeles să instituie o veritabilă derogare de la aplicabilitatea termenului de prescripție de un an deschizând posibilitatea pentru autoritatea publică emitentă, în speța de față reclamantul Secretariatul de stat, de a obține anularea certificatelor eliberate persoanelor care nu îndeplineau condițiile prevăzute de lege la data eliberării certificatului, în acest sens fiind relevante dispozițiile cuprinse în art. 8 alin. (5)-(7) din Legea nr. 341/2004”.

49. La nivel național au fost identificate soluții pronunțate în primă instanță, nedefinitive, atât de respingere a excepției prescripției dreptului material la acțiune, mai sus indicată (Dosarul nr. 27.507/3/2023 al Tribunalului București — Secția a II-a

contencios administrativ și fiscal), cât și de admitere a acesteia (Dosarul nr. 33.245/3/2022 al Tribunalului București — Secția de contencios administrativ și fiscal).

V.2. *Cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării*

50. Instanța de trimitere apreciază că nu există un temei legal care să permită formularea acțiunii de față în alte condiții decât cele prevăzute de dreptul comun.

51. Regula generală în materia anulării actelor administrative la solicitarea autorității emitente este prevăzută în art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004.

52. Ca atare, ceea ce prezintă relevanță este că nu există nicio diferență din perspectiva decăderii între actele cu executare succesivă și cele cu executare *uno actu*.

53. Totodată, prevederile art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004 sunt foarte clare în ceea ce privește momentul de la care curge termenul de decădere, respectiv de la data emiterii actului. Nicio dispoziție legală nu derogă de la această normă în ceea ce privește certificatele de luptător care a contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989.

54. De altfel, în privința unei eventuale derogări ar trebui avute în vedere dispozițiile art. 63 teza a II-a din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 24/2000*), potrivit cărora derogarea se poate face numai printr-un act normativ de nivel cel puțin egal cu cel al reglementării de bază.

VI. **Jurisprudența instanțelor naționale în materie**

VI.1. *Jurisprudență comunicată de curțile de apel*

55. Într-o primă orientare jurisprudențială s-a apreciat că dispozițiile art. 8 alin. (5) din Legea nr. 341/2004, prin raportare la prevederile art. 49¹ alin. (1) lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, se interpretează în sensul că acțiunii în anularea noului certificat, astfel cum acesta este definit la art. 11 lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, formulată de Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989, i se aplică termenul de decădere de un an de la data emiterii actului prevăzut de art. 1 alin. (6) teza finală din Legea nr. 554/2004.

56. Această orientare jurisprudențială se regăsește la nivelul: Curții de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal (Sentința nr. 164 din 24 aprilie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 1.487/54/2023, atacată cu recurs aflat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal, având prim termen de judecată la 12.03.2025) și tribunalelor București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal [Sentința civilă nr. 3.575 din 30 mai 2024, pronunțată în Dosarul nr. 1.016/3/2024, atacată cu recurs; Sentința civilă nr. 965 din 5 martie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 25.538/3/2023, atacată cu recurs înregistrat pe rolul Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, având prim termen de judecată la 30.01.2025; Sentința civilă nr. 2.539/2024 din 25 aprilie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 25.544/3/2023, atacată cu recurs; Sentința civilă nr. 365 din 13 februarie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 32.244/3/2023, atacată cu recurs înregistrat pe rolul Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, a cărui judecată a fost suspendată, la 26.09.2024, în temeiul art. 520 alin. (4) din Codul de procedură civilă; Sentința civilă nr. 3.488 din 12 iunie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 33.245/3/2022, casată prin Decizia civilă nr. 1.151 din 12 iunie 2024 a Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, în prezent, pe rolul Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, în rejudecare, pronunțare amânată la 12.12.2024; Sentința civilă nr. 2.746 din 30 aprilie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 32.259/3/2023, atacată cu recurs, înregistrat pe rolul Curții de Apel București — Secția a VIII-a

contencios administrativ și fiscal], Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale [Sentința civilă nr. 307 din 9 februarie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 4.551/117/2023, atacată cu recurs, înregistrat pe rolul Curții de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal, a cărui judecată a fost suspendată la 16.09.2024, în temeiul art. 520 alin. (4) din Codul de procedură civilă], Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal [Sentința nr. 202/2024 din 11 aprilie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 385/85/2024, definitivă prin nerecurare; Sentința nr. 61/2024 din 23 februarie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 2.119/85/2023, atacată cu recurs aflat pe rolul Curții de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal, suspendat la 26.06.2024, în temeiul art. 520 alin. (4) din Codul de procedură civilă; Sentința nr. 82/2024 din 28 februarie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 1.989/85/2023, atacată cu recurs aflat pe rolul Curții de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal, suspendat la 4.09.2024, în temeiul art. 520 alin. (4) din Codul de procedură civilă] și Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal [Sentința nr. 121/CA/2024 din 22 februarie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 4.365/111/2022, atacată cu recurs înregistrat pe rolul Curții de Apel Oradea — Secția de contencios administrativ și fiscal, a cărui judecată a fost suspendată în temeiul art. 520 alin. (4) din Codul de procedură civilă].

57. În același sens au fost exprimate și punctele de vedere teoretice, nesuținute de practică judiciară, ale următoarelor instanțe: Curtea de Apel Iași — Secția de contencios administrativ și fiscal; tribunalele Giurgiu, Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal și Vaslui.

58. În susținerea orientării jurisprudențiale și a punctelor de vedere teoretice au fost expuse următoarele argumente:

59. Nici Legea nr. 341/2004, nici normele metodologice de aplicare a acesteia nu prevăd un termen special în care Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989 poate solicita instanței de contencios administrativ anularea certificatului de revoluționar, despre care consideră că a fost eliberat cu încălcarea prevederilor legale.

60. Ca atare, devin aplicabile dispozițiile art. 1 alin. (6) teza finală din Legea nr. 554/2004.

61. Termenul de un an se calculează de la data emiterii actului a cărui anulare se solicită, și nu de la data constatării, de către autoritatea emitentă, a nerespectării prevederilor legale pentru emiterea actului respectiv, redactarea dispozițiilor art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004 fiind clară și neechivocă în această privință. Nicio dispoziție legală nu derogă de la această normă în ceea ce privește certificatele de Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989.

62. Totodată, art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004 nu prevede o modalitate diferită de calcul pentru termenul de sesizare a instanței în funcție de natura efectelor juridice produse de actul administrativ (patrimoniale sau nepatrimoniale).

63. Regula generală în materia anulării actelor administrative la solicitarea autorității emitente este prevăzută de art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, fiind irelevant, în economia dispozițiilor legale mai sus indicate, dacă actul administrativ atacat este purtător sau nu de drepturi patrimoniale, întrucât acestea nu disting și nici nu trebuie să distingă, neexistând nicio diferență relevantă, din perspectiva prescripției, între actele cu executare succesivă și cele cu executare *uno actu*.

64. Interpretarea potrivit căreia termenul de un an, prevăzut de art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, ar începe să curgă de la data emiterii procesului-verbal prin care s-a constatat neîndeplinirea condițiilor prevăzute de lege nu poate fi primită,

deoarece ar conduce la prelungirea pe o perioadă nedeterminată a începutului prescripției și ar lăsa norma juridică fără niciun efect sancționator.

65. Nu se poate reține o încălcare a art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Liberul acces la justiție nu înseamnă că instanța poate fi sesizată oricând și în orice condiții, ci acest drept trebuie exercitat în condițiile prevăzute de lege.

66. Pe de o parte, termenul de un an de la emiterea actului administrativ este un termen rezonabil, în interiorul căruia autoritatea publică emitentă are timp suficient să reanalizeze îndeplinirea condițiilor legale pentru emiterea actului, iar, pe de altă parte, posibilitatea ca autoritatea publică emitentă a actului administrativ să constate oricând neîndeplinirea condițiilor legale pentru emiterea actului și să sesizeze instanța cu cererea de anulare a actului administrativ într-un termen calculat de la momentul acestei constatări ar aduce atingere principiului securității raporturilor juridice, pentru că drepturile născute în favoarea beneficiarului actului administrativ prin emiterea acestuia ar rămâne incerte pentru o perioadă nedeterminată.

67. În ceea ce privește exemplul prin analogie al revizuirii deciziilor de pensionare s-a reținut că, la art. 94 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (abrogată la 31.08.2024), există un temei legal derogatoriu de la art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004.

68. În speță este aplicabil art. 49 alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 341/2004. Aceste dispoziții sunt norme de punere în aplicare a Legii nr. 341/2004, iar nu a Legii nr. 554/2004, iar o hotărâre de guvern, act administrativ, nu poate deroga de la o lege organică, respectiv de la Legea nr. 554/2004.

69. În situația prevăzută de art. 49 alin. (2) mai sus invocat, însăși comisia dispune anularea certificatului, ceea ce nu este cazul în speță. Astfel, rezultă faptul că Secretariatul de stat nu a identificat un temei special în vederea formulării acțiunii, din moment ce a indicat, în cuprinsul cererii de chemare în judecată, art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004.

70. Într-o a doua orientare jurisprudențială, nesusținută de practică judiciară, s-a apreciat că dispozițiile art. 8 alin. (5) din Legea nr. 341/2004, prin raportare la prevederile art. 49¹ alin. (1) lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, se interpretează în sensul că acțiunii în anulare noului certificat, astfel cum acesta este definit la art. 1¹ lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, formulată de Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989, nu i se aplică termenul de decădere de 1 an de la data emiterii actului prevăzut de art. 1 alin. (6) teza finală din Legea nr. 554/2004, având prioritate norma specială, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004.

71. Această orientare jurisprudențială se regăsește la nivelul: Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal (Sentința civilă nr. 1.178 din 13 martie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 32.242/3/2023, atacată cu recurs, înregistrat pe rolul Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, având prim termen de judecată la 18.02.2025) și Tribunalului Ilfov — Secția civilă (Sentința civilă nr. 242 din 15 februarie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 3.587/93/2022, definitivă prin nerecurare; Sentința civilă nr. 674 din 5 aprilie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 2.184/93/2023, atacată cu recurs înregistrat pe rolul Curții de Apel București, având termen de judecată la 16.01.2025).

72. În același sens a fost exprimat și punctul de vedere teoretic, nesusținut de practică judiciară, al Tribunalului Teleorman.

73. În susținerea orientării jurisprudențiale și a punctului de vedere teoretic, au fost expuse argumentele de mai jos.

74. În cauză nu sunt aplicabile dispozițiile art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, întrucât acestea reprezintă dreptul comun în materie de contencios administrativ, iar Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 reprezintă norma specială cu privire la reglementarea procedurilor având ca obiect certificatele de revoluționar.

75. Valorile sociale pe care Legea nr. 341/2004 le apără și le normează prezintă o particularitate prin prisma căreia legiuitorul a înțeles să instituie o veritabilă derogare de la aplicabilitatea termenului de decădere de un an, deschizând posibilitatea pentru autoritatea publică emitentă, respectiv Secretariatul de stat, de a obține anularea certificatelor eliberate persoanelor care nu îndeplineau condițiile prevăzute de lege la data eliberării certificatului, în acest sens fiind relevante dispozițiile cuprinse în art. 8 alin. (5)-(7) din Legea nr. 341/2004.

76. Legiuitorul a vrut să deschidă posibilitatea verificării îndeplinirii condițiilor pentru a deține un certificat de revoluționar ori de câte ori o persoană fizică ori juridică de drept public sau privat aduce la cunoștința autorității emitente că noile tipuri de certificate au fost eliberate unor persoane care nu îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea nr. 341/2004, această concluzie rezultând nu din necesitate din cuprinsul art. 49 alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 341/2004.

77. În același sens este și rezultatul interpretării istorico-teologice a normelor aplicabile raportului juridic litigios, având în vedere faptul că, în expunerea de motive a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 95/2014, care a adus modificări extensive acestei legi, s-a reținut că modificarea și completarea Legii nr. 341/2004 este necesară pentru rezolvarea situației actuale, respectiv existența unui număr mare de persoane care dețineau certificate fără să fi avut vreo contribuție decisivă la reușita Revoluției Române din Decembrie 1989.

78. Astfel, în expunerea de motive, legiuitorul delegat a arătat că modificările și completările aduse au vizat introducerea unor prevederi clare, fără echivoc, pentru respectarea adevărului istoric, care să coincidă realității în raport cu faptele și evenimentele din decembrie 1989, în vederea acordării recunoștinței statului român numai față de persoanele care au avut un rol determinant pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, implicând reluarea plăților cu un efort bugetar redus față de cel existent, descurajarea abuzurilor, a încălcării prevederilor legale, pentru a aduce în rândul revoluționarilor autentici răsplata binemeritată a unui stat care nu își uită eroii și transformarea „prejudiciului de imagine” prin recăștigarea demnității revoluționarilor odată cu împlinirea unui sfert de secol de la Revoluția din 1989.

79. Prin Legea nr. 179/2021 pentru modificarea Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004 („Legea nr. 179/2021”) nu au fost adăugate, la art. 8 alin. (2) și (3) din Legea nr. 341/2004, și nici nu sunt cuprinse mențiuni privind obligația Secretariatului de stat să anuleze certificatele eliberate persoanelor cu privire la care se constată incidența dispozițiilor legale din alineatele indicate. De asemenea, nu există mențiuni referitoare la acțiunea în anulare în raport de data emiterii certificatului de revoluționar. În Legea nr. 179/2021 sunt inserate mențiuni referitoare la contestațiile privind preschimbarea ori neefectuarea preschimbării certificatelor (acțiunea în contencios administrativ putând fi promovată de solicitantul certificatului), și nu la promovarea unei acțiuni de către Secretariatul de stat, având ca obiect anularea certificatelor deja emise.

80. Prin Legea nr. 242/2021 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004 („Legea nr. 242/2021”) s-au introdus noi alineate la art. 8 din Legea nr. 341/2004.

81. Or, modificarea legislativă permite autorității emitente să emită acte administrative de anulare a certificatelor de revoluționar eliberate persoanelor care nu îndeplineau condițiile prevăzute de lege la data eliberării acestora, urmând ca modalitatea de anulare să fie reglementată prin Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 341/2004.

82. Curțile de apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, Bacău, Brașov, Constanța, Galați, Iași, Pitești, Suceava, Târgu Mureș și Timișoara și Tribunalul Giurgiu au comunicat faptul că, în raza lor teritorială de competență, nu a fost identificată jurisprudență cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

83. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VI.2. *Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție*

84. În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție nu au fost identificate repere relevante cu privire la chestiunea de drept pusă în discuție.

VII. **Jurisprudența Curții Constituționale a României**

85. Prin Decizia nr. 430 din 21 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 818 din 24 septembrie 2018, Curtea Constituțională a României a reținut, în considerente, următoarele:

„26. Curtea s-a raportat, de altfel, într-o manieră similară cu privire la natura drepturilor instituite, prin Legea nr. 341/2004, arătând, prin Decizia nr. 1.576 din 7 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 32 din 16 ianuarie 2012, că recunoștința ori respectul ce se cuvin anumitor persoane, pentru aportul lor deosebit la dezvoltarea societății, nu trebuie raportate la conținutul art. 1 alin. (3) din Constituție, izvorul acestora regăsindu-se, mai degrabă, în însăși obligația morală a întregii societăți de a-și manifesta gratitudinea față de aceste persoane. Curtea a conchis că, deși temeiul moral al acordării acestor beneficii, izvorât din sentimentul de recunoștință pentru cei care, prin jertfa și contribuția proprie, au condus la căderea regimului comunist și la instaurarea democrației, este incontestabil, acesta nu constituie totuși, potrivit Constituției, o obligație de reglementare a statului în acest sens, neputându-se vorbi astfel de existența unui drept fundamental la obținerea unor indemnizații în virtutea calității de Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite în cadrul Revoluției Române din Decembrie 1989 (a se vedea, în același sens, și deciziile nr. 785 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 17 martie 2017, paragraful 32, și nr. 114 din 9 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 16 mai 2017, paragraful 51)”.

VIII. **Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene**

86. În jurisprudența instanțelor europene nu au fost identificate repere relevante cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

IX. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a practicii**

87. Prin Decizia nr. 74 din 20 noiembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 8 ianuarie 2024, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru

dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal și a stabilit că „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (6) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral cu caracter normativ nu poate solicita instanței anularea acestuia”, reținând, în cadrul considerentelor:

„93. În schimb, în cazul actelor administrative individuale, atât plângerea prealabilă, cât și acțiunea în anulare se formulează pe o perioadă determinată. Mai mult, termenul de introducere a acțiunii este de un an, atât în cazul acțiunii introduse de autoritatea publică emitentă, conform dispozițiilor art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, cât și al acțiunii în anulare introduse de persoana vătămată, în temeiul dispozițiilor art. 11 alin. (4) din Legea nr. 554/2004”.

X. **Opiniile specialiștilor consultați**

88. În conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (11) raportat la art. 516 alin. (6) din Codul de procedură civilă, au fost solicitate opiniile mai multor specialiști din cadrul unor facultăți de drept și al Institutului Național al Magistraturii asupra chestiunilor de drept supuse examinării.

89. Până la momentul pronunțării prezentei decizii au fost transmise puncte de vedere de către Institutul Național al Magistraturii și Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj.

90. Potrivit opiniei comunicate de Institutul Național al Magistraturii, dispozițiile art. 8 alin. (5) din Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la prevederile art. 49¹ alin. (1) lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 341/2004, se interpretează în sensul că acțiunii în anularea noului certificat, astfel cum acesta este definit la art. 1¹ lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, formulată de Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989, i se aplică termenul de un an de la data emiterii actului administrativ, prevăzut de art. 1 alin. (6) teza finală din Legea nr. 554/2004.

91. În opinia comunicată de Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj s-a apreciat că, pentru ca termenul de introducere a acțiunii în anulare prevăzut la art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004 să nu se aplice sau să se aplice nuanțat în cazul acțiunii în anularea noului certificat, ar trebui ca Legea nr. 341/2004 să prevadă în mod expres fie un alt termen pentru introducerea acțiunii, fie un alt moment de la care acesta ar trebui să curgă. În lipsa unor dispoziții contrare, acțiunea în anularea noului certificat formulată de către organul emitent este supusă în totalitate dispozițiilor art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004. În plus, este cel puțin discutabil ca, prin hotărâre de guvern, să se poată deroga de la prevederile unei legi organice (Legea nr. 554/2004), chiar dacă Guvernul ar fi primit o delegare (generală) în acest sens, cum s-a întâmplat prin prevederile art. 8 alin. (5) din Legea nr. 341/2004. Cu atât mai puțin este permisă o interpretare în sensul că prevederile legii organice nu s-ar aplica.

XI. **Raportul asupra chestiunii de drept**

92. Prin raportul întocmit asupra chestiunii de drept, judecătorul-raportor a apreciat că sesizarea este admisibilă, iar în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 8 alin. (5) din Legea recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la prevederile art. 49¹ alin. (1) lit. b) din anexa la

Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, acțiunii în anularea noului certificat, astfel cum acesta este definit la art. 1¹ lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, formulată de Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989, i se aplică termenul de decădere de 1 an de la emiterea actului prevăzut de art. 1 alin. (6) teza finală din Legea nr. 554/2004.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție

XII.1. Asupra admisibilității sesizării

93. Procedând la analiza admisibilității sesizării, se constată că sunt îndeplinite toate condițiile cerute cumulativ de prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

94. Pentru atingerea scopului acestui mecanism juridic de prevenire a jurisprudenței neunitare la nivelul instanțelor naționale, legiuitorul a instituit mai multe condiții de admisibilitate, ce pot fi grupate astfel:

— existența unei chestiuni de drept veritabile și esențiale, care poate genera interpretări diferite și de lămurirea căreia depinde soluționarea pe fond a cauzei, incluzând aici atât problemele de drept material, cât și pe cele de drept procesual decisive pentru soluționarea pe fond a cauzei;

— chestiunea de drept să fie ridicată în cursul judecății în fața unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

— chestiunea de drept să fie nouă și să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele.

95. În ceea ce privește condiția existenței unei chestiuni de drept veritabile, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, în practica completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a reținut că această cerință de admisibilitate a sesizării se referă la caracterul real și serios al problemei de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție.

96. Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat în mod constant că, în declanșarea procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile, trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, pentru înlăturarea oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății (Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017; Decizia nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016, Decizia nr. 62 din 18 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 9 octombrie 2017).

97. Întrucât, instanța de trimitere este investită în recurs să soluționeze chestiunea termenului de exercitare a acțiunii în anulare de către emitentul noului certificat de Luptător cu Rol

Determinant, acțiune referită de normele speciale ale art. 8 alin. (5) din Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, și art. 49¹ alin. (1) lit. b) din normele de aplicare a acestei legi, prevăzute în anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, prin raportare la aplicarea/neaplicarea art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, normă de drept comun în materia contenciosului administrativ, care impune emitentului unui act administrativ unilateral nelegal un termen de 1 an de la data emiterii actului pentru exercitarea dreptului la acțiune în anulare, și pentru că instanța de trimitere a demonstrat că instanțele nu au dat, încă, o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial, practica judiciară incipientă, reflectată în hotărâri nedefinitive, conturând existența unei probleme de interpretare a acestor norme, aptă să genereze divergențe serioase de jurisprudență, în opinia judecătorului-raportor chestiunea de drept este una veritabilă care are legătură cu soluționarea cauzei.

98. Sfera de aplicabilitate a normelor Legii nr. 341/2004 și Hotărârii Guvernului nr. 1.412/2004 constituie premisa stabilirii, pe cale judecătorească, a termenului în care autoritatea emitentă a noului certificat de Luptător cu Rol Determinant poate exercita dreptul la acțiunea în anularea acestui act, sesizarea Curții de Apel Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal vizând realizarea unor operațiuni de interpretare și aplicare a unui text de lege nu în raport cu circumstanțele particulare ce caracterizează un anume litigiu, ci o problemă de drept reală, premisa de la care pornește întrebarea găsindu-și izvorul în dispozițiile legale, nu într-o anume stare de fapt.

99. Prin urmare, este vorba de o chestiune de drept, în sensul art. 519 din Codul de procedură civilă, susceptibilă a da naștere unei jurisprudențe neunitare, decurgând, în esență, din modalitatea în care au fost interpretate dispozițiile menționate, accentuând fie metoda de interpretare *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*, fie metoda teleologică, urmărind scopul reglementării prin raportare la valorile sociale apărute și normate prin Legea nr. 341/2004.

100. În ceea ce privește condiția ca respectiva chestiune de drept să fie ridicată în cursul judecății în fața unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, se constată că aceasta este îndeplinită, întrucât sesizarea a fost formulată în cadrul unui litigiu aflat pe rolul Curții de Apel Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal, investită cu soluționarea recursului formulat de recurentul-pârât AB împotriva Sentinței civile nr. 483 din 13 aprilie 2023 pronunțate de Tribunalul Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 8.533/118/2022, decizia ce se va pronunța fiind definitivă, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă.

101. În ceea ce privește condiția noutății se constată că dispozițiile Legii nr. 341/2004 și ale Hotărârii Guvernului nr. 1.412/2004 au fost modificate succesiv de la data intrării lor în vigoare (23.07.2004 și, respectiv, 10.09.2004), ultima modificare intervenind la o dată relativ recentă, prin Hotărârea Guvernului nr. 482/2022 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.412/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004 și că această chestiune de drept nu a făcut obiectul unor dezlegări definitive în jurisprudența instanțelor, așa cum s-a antamat.

102. Astfel, Legea nr. 341/2004 a fost modificată succesiv prin următoarele acte: Ordonanța Guvernului nr. 94/2004; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 133/2004; Legea nr. 556/2004; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 182/2005; Legea nr. 347/2006; Ordonanța de urgență a Guvernului

nr. 132/2006; Ordonanța Guvernului nr. 1/2008; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2008; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 203/2008; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2009; Legea nr. 118/2010; Legea nr. 71/2011; Legea nr. 178/2012; Legea nr. 2/2013; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014; Ordonanța Guvernului nr. 1/2015; Ordonanța Guvernului nr. 16/2015; Legea nr. 199/2016; Legea nr. 252/2016; Legea nr. 179/2021; Legea nr. 242/2021, iar Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 a suferit modificări prin: Hotărârea Guvernului nr. 2.354/2004; Hotărârea Guvernului nr. 1.707/2006; Hotărârea Guvernului nr. 99/2015; Hotărârea Guvernului nr. 482/2022. Dispozițiile art. 8 alin. (5) din lege au fost introduse prin Legea nr. 242/2021, pe când art. 49¹ din Normele metodologice a fost introdus prin Hotărârea Guvernului nr. 99/2015.

103. Este de remarcat și faptul că, deși art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004 este în vigoare de la 6 ianuarie 2005, suferind o singură modificare prin Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, în vigoare de la 2 august 2007, instanțele nu i-au dat, încă, o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial în contextul Legii nr. 341/2004 și a normelor sale de aplicare, de aceea, cerința „noutății” chestiunii de drept supuse dezlegării este îndeplinită.

104. În ceea ce privește condiția ca respectiva chestiune de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele, se constată că, în mod formal, asupra chestiunii în sine nu există o decizie de unificare și nicio sesizare având ca obiect un recurs în interesul legii în curs de soluționare pe această problemă de drept.

105. Decizia nr. 74 din 20 noiembrie 2023, menționată în paragraful 87, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal și a stabilit că „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (6) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral cu caracter normativ nu poate solicita instanței anularea acestuia”, nu rezolvă chestiunea de drept sesizată în cauză.

XII.2. *Asupra fondului sesizării*

106. Problema de drept care a generat prezenta sesizare este reprezentată, cum s-a menționat, de modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 8 alin. (5) din Legea nr. 341/2004 prin raportare la art. 49¹ alin. (1) lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 și ale art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, în ipoteza acțiunii în anularea noului certificat de Luptător cu Rol Determinant, formulată de emitentul certificatului, Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989.

107. În procedura judiciară, instanța este investită cu chestiunea verificării legalității hotărârii primei instanțe care a considerat că reclamantului Secretariatul de stat nu i se opune termenul de 1 an de la data emiterii actului administrativ, prevăzut de art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, legiuitorul derogând de la norma de drept comun, prin art. 8 alin. (5)-(7) din Legea nr. 341/2004, dispoziții care ar permite anularea noilor certificate, eliberate persoanelor care nu îndeplineau condițiile prevăzute de lege la data eliberării lor.

108. În opinie majoritară, conturată în hotărâri nedefinitive, o astfel de acțiune trebuie să îndeplinească condițiile și termenul prevăzute de art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, opinie îmbrățișată și de instanța de trimitere, precum și de specialiștii care au expus un punct de vedere (cap. X din prezenta decizie).

109. Introdactiv, este necesară o scurtă prezentare a conceptelor chestiunii de drept ce se cere a fi lămurită.

110. Certificatul de Luptător cu Rol Determinant, prevăzut la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 din Legea nr. 341/2004, are natura juridică a unui act administrativ cu caracter individual care atestă o calitate ce permite accesul la beneficiile acordate de lege, fiind, în conformitate cu art. 5 alin. (7) din aceeași lege, „singurul document valabil pentru a beneficia de prevederile prezentei legi”, eliberat de Secretariatul de stat, după analiza cererilor și verificarea dosarelor persoanelor care solicită acordarea acestei calități. Acest certificat a fost definit de art. 11 lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 în anul 2015 (dispoziția inițială, introdusă prin Hotărârea Guvernului nr. 1.707/2006, a fost modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 99/2015) ca fiind „certificatul nou sau noul certificat”.

111. Privind retrospectiv, dacă la data intrării în vigoare a Legii nr. 341/2004, art. 3 alin. (1) lit. b) institua doar 3 titluri în semn de grațitudine față de cei care au luptat pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989: Luptător Rănit, Luptător Reținut și Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite — deținătorii de certificate eliberate în baza Legii nr. 42/1990, cu modificările și completările ulterioare, fiind obligați să le preschimbe conform Legii nr. 341/2004 —, ulterior, prin modificările aduse Legii nr. 341/2004, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014, în vigoare din 30.12.2014, s-a mai instituit un nou titlu — „Luptător cu Rol Determinant”, legiuitorul făcând distincție între Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite și Luptător cu Rol Determinant în art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 și 4.

112. Pentru obținerea la cerere a noului certificat de Luptător cu Rol Determinant, art. 3² din Legea nr. 341/2004 (introdus, de asemenea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014) prevede că este necesară parcurgerea unei proceduri de verificare a îndeplinirii condițiilor de obținere a acestuia, în baza certificatului preschimbat conform Legii nr. 341/2004 și a dosarului anterior.

113. Procedura obținerii certificatului de Luptător cu Rol Determinant este detaliată în capitolul III, art. 21-21⁷ din normele metodologice cuprinse de Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, cu modificările și completările ulterioare, din anul 2015, din aceste norme rezultând și faptul că, împotriva deciziilor de admitere sau de respingere a cererii de acordare a noului certificat de Luptător cu Rol Determinant (art. 21³) se poate face contestație, în sensul formulării unor acțiuni în instanțele de contencios administrativ, în maximum 30 de zile de la data comunicării soluției, conform art. 9² alin. (6) din Legea nr. 341/2004, fie de către persoanele nemulțumite, fie de alte persoane ce consideră că nu s-au respectat prevederile legii în cazul altor persoane cărora le-a fost eliberat certificatul.

114. Art. 8 alin. (5) din Legea nr. 341/2004, introdus de legiuitor prin Legea nr. 242/2021, în vigoare din 11.10.2021, prevede și că „*modalitatea de (...) anulare a certificatelor eliberate persoanelor care nu îndeplineau condițiile prevăzute de prezenta lege la data eliberării certificatului se stabilesc prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi*”. Totuși, anterior acestei completări legislative, procedura administrativă cu privire la anularea noilor certificate a fost reglementată de normele metodologice, în art. 49 și 49¹, încă din anul 2015 (prin Hotărârea Guvernului nr. 99/2015), pentru interpretarea art. 8 alin. (5) din lege fiind important sensul, dar și scopul completării legii din anul 2021.

115. În cuprinsul art. 49 și 49¹ din Normele metodologice sunt reglementate proceduri administrative și pentru alte situații, care exced chestiunii de drept ce trebuie lămurită, cum este cea reglementată de art. 49 alin. (2), reflectată apoi în cuprinsul art. 49¹ alin. (1) lit. a) (modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 482/2022), care acordă competența analizării unor *elemente de noutate*, constatate din oficiu sau sesizate de oricare

persoană fizică sau juridică de drept public sau privat, care conduc la anularea noilor certificate eliberate unor persoane care nu îndeplinesc condițiile prevăzute de lege sau de normele de aplicare, unei comisii din cadrul Secretariatului de stat, iar în baza deciziei acestei comisii, Secretariatul de stat anulează certificatul care atestă calitatea de Luptător cu Rol Determinant, legalitatea operațiunilor de anulare fiind supusă controlului judecătoresc pe calea contenciosului administrativ.

116. De asemenea, nici art. 49³ din Normele metodologice nu privește prezenta sesizare, făcând referire la art. 8 alin. (2) și (3) din Legea nr. 341/2004, respectiv la persoane care au deținut cel puțin o demnitate sau o funcție de conducere în cadrul organelor de conducere la nivel local, regional sau național ale Partidului Comunist Român sau ale gărzilor patriotice.

117. În fine, situația cu care Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată este reglementată distinct în art. 49¹ alin. (1) lit. b) din normele sus-menționate — „în cazurile în care, dintr-o eroare materială, s-au eliberat certificate unor persoane care nu îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și condițiile prevăzute în normele de aplicare, constatată din oficiu sau la sesizarea oricărei persoane fizice ori juridice de drept public sau privat, procedează la analizarea dosarelor și, după caz, decide efectuarea demersurilor legale către organele/instanțele competente;”, dispoziție introdusă prin Hotărârea Guvernului nr. 99/2015.

118. Pentru lămurirea chestiunii de drept sesizate, folosind interpretarea gramaticală, sintagma „eroare materială” este esențială, deoarece, în absența unei definiții și clarificări legale, poate fi înțeleasă fie ca o eroare materială de drept procesual, fie ca o eroare materială de drept substanțial.

119. Astfel, în sens procesual, eroarea materială este privită ca „o mențiune greșită cuprinsă într-un act procedural, fiind evidentă atunci când rezultă din compararea a ceea ce a fost consemnat greșit cu datele din conținutul dosarului sau al însuși actului în care s-a strecurat eroarea materială”. Se încadrează în această noțiune „inexactitatea evidentă ce rezultă în mod cert din însăși actele cauzei, nefiind nevoie, pentru a o constata, de administrarea sau reaprecierea unor probe” (Dicționar juridic) și nici de interpretarea sau aplicarea dispozițiilor legale.

120. În plus, procedura de îndreptare a erorilor materiale nu este oficială și nu necesită deliberări, ci, eventual, lămuriri, putând fi solicitată în orice moment fie de către instanță, fie de către partea interesată. În procedură administrativă aceste erori pot fi rectificate oricând de organul competent.

121. Erorile materiale de drept substanțial însă se referă la greșeli care apar în aplicarea sau interpretarea normelor de drept substanțial.

122. Interpretarea normei din art. 49¹ alin. (1) lit. b), în coroborare cu art. 8 alin. (5) din Legea nr. 341/2004, relevă că legiuitorul a avut în vedere o eroare materială de drept substanțial întrucât face referire la acele cazuri în care s-au eliberat certificate unor persoane care *nu îndeplinesc condițiile prevăzute de lege sau de normele de aplicare*.

123. Înalta Curte de Casație și Justiție reține că norma nu exclude *ab initio* simplele erori materiale evidente ce se pot strecura în actele procedurii de eliberare a noului certificat și care pot fi îndreptate oricând, cum ar fi, de exemplu, erorile privind numele persoanei îndreptățite ori altele asemenea. Partea finală a normei impune comisiei obligația să examineze aceste erori după ce le-a observat din oficiu sau după ce i-au fost aduse la cunoștință și să acționeze pentru îndreptarea lor de către organele sau instanțele competente.

124. Revenind la ipoteza erorilor de drept substanțial, *în primul rând*, se constată că acțiunea în anularea noului certificat pentru astfel de erori este o acțiune în anularea unui act administrativ, supusă prevederilor Legii nr. 554/2004.

125. Art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004 prevede că emitentul actului administrativ unilateral nelegal poate solicita

instanței anularea acestuia, în situația în care actul nu mai poate fi revocat întrucât a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice, în termen de 1 an de la data emiterii lui. Aceasta înseamnă că în perioada de 1 an de la emiterea actului administrativ, datorită faptului că actul a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice, împrejurare care înlătură de la aplicare principiul revocabilității actelor administrative, emitentul este obligat să se adreseze instanței de judecată pentru anularea lui. Odată împlinit termenul de 1 an, autoritatea emitentă este decăzută din dreptul de a acționa, dezechilibrul dintre principiul legalității actelor administrative și cel al stabilității raporturilor juridice fiind rezolvat de legiuitor în materia contenciosului administrativ în favoarea celui din urmă, printr-o dispoziție clară și necondiționată.

126. Așadar, principiul securității raporturilor juridice, element fundamental al statului de drept, care asigură stabilitatea și predictibilitatea relațiilor juridice, pentru respectarea și protejarea în mod constant a acestora, impune ca erorile materiale de drept substanțial să poată fi remediate doar într-un anumit termen.

127. În sprijinul acestei concluzii sunt și considerentele Deciziei nr. 74 din 20 noiembrie 2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, paragrafele 91-93, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 8 ianuarie 2024, din cuprinsul cărora rezultă implicit faptul că din interpretarea dispozițiilor cuprinse în art. 1 alin. (6), dar și a celor din art. 7 alin. (11) și art. 11 alin. (2) și (4) din Legea nr. 554/2004 „reiese voința legiuitorului potrivit căreia nelegalitatea unui act administrativ individual poate fi invocată doar pe o perioadă determinată, indiferent de persoana fizică sau juridică (inclusiv autoritatea emitentă) care invocă nelegalitatea”. Mai mult, s-a considerat că termenul de introducere a acțiunii este de un an atât în cazul acțiunii introduse de autoritatea publică emitentă, conform dispozițiilor art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, cât și al acțiunii în anulare introduse de persoana vătămată, în temeiul dispozițiilor art. 11 alin. (4) din Legea nr. 554/2004.

128. Până în prezent, legiuitorul nu s-a îndepărtat de la această viziune, în aplicarea art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004 fiind indiferent motivul de nulitate a actului administrativ, precum și buna sau reaua credință a beneficiarului.

129. *În al doilea rând*, dispozițiile speciale ale Legii nr. 341/2004 și ale normelor de aplicare a acestei legi nu derogă, în mod expres, de la art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, în cuprinsul acestora negăsindu-se nicio prevedere cu privire la termenul în care Secretariatul de stat, în calitate de emitent al „noului certificat”, poate formula o acțiune în anularea acestuia pentru erori de drept substanțial.

130. Deși legea specială recunoaște dreptul autorității publice emitente de a acționa în instanță, nu prevede un termen de introducere a acțiunii, astfel încât este incident termenul de drept comun din art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, lege ordinară care nu poate fi înlăturată de la aplicare.

131. Este adevărat că în Decizia Curții Constituționale a României nr. 430 din 21 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 818 din 24 septembrie 2018, s-a reafirmat faptul că, potrivit Constituției României, republicată, nu există o obligație de reglementare a statului în virtutea obligației morale a societății de a-și manifesta grațitudinea față de cei care, prin contribuția proprie, au condus la căderea regimului comunist, neputându-se vorbi de existența unui drept fundamental la obținerea noului certificat și, în baza acestuia, a beneficiilor materiale prevăzute de lege, ceea ce ar implica și dreptul statului de a aduce modificări sau chiar de a sista acest drept pentru anumite motive legal determinate, însă acțiunea în anularea „noilor certificate” presupune existența unor motive de

nelegalitate preexistente emiterii lor și, indiferent de motivele legal determinate ce ar justifica o astfel de acțiune, aceasta nu poate fi exercitată oricând în contenciosul administrativ.

132. Instanța de contencios administrativ analizează motivele de nelegalitate ale actului administrativ în condițiile Legii nr. 554/2004, indiferent de tipul nulității invocate (absolută sau relativă), fiind necesar ca orice excepție de la această lege să fie prevăzută expres tot prin lege.

133. În acest punct al analizei sunt amintite prevederile Legii nr. 24/2000, art. 15 și 63, potrivit cărora o reglementare este derogatorie „dacă soluțiile legislative referitoare la o situație anume determinată cuprind norme diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie, aceasta din urmă păstrându-și caracterul său general obligatoriu pentru toate celelalte cazuri”, iar „Pentru instituirea unei norme derogatorii se va folosi formula «prin derogare de la ...», urmată de menționarea reglementării de la care se derogă. Derogarea se poate face numai printr-un act normativ de nivel cel puțin egal cu cel al reglementării de bază”.

134. Deci, pe de o parte, Legea nr. 341/2004, ca lege specială derogatorie de la norma generală cuprinsă în Legea nr. 554/2004, în conformitate cu normele de tehnică legislativă enunțate, ar fi trebuit să prevadă o derogare explicită de la soluția legislativă cuprinsă în reglementarea-cadru în materie și, în lipsa unei astfel de derogări, este aplicabilă norma de drept comun.

135. Pe de altă parte, hotărârile de Guvern emise în reglementarea, completarea ori modificarea Normelor metodologice ale Legii nr. 341/2004 nu ar putea deroga de la prevederile Legii nr. 554/2004 și nici nu derogă printr-o dispoziție expresă în acest sens.

136. Prin urmare, se poate concluziona că acțiunea în anularea „noului certificat” poate fi exercitată de către emitentul Secretariatul de stat numai în condițiile și termenul prevăzut de art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, în lipsa unor dispoziții contrare.

137. În *al treilea rând*, un alt argument în sprijinul acestei interpretări decurge din faptul că introducerea în fondul legislativ a art. 8 alin. (5) din Legea nr. 341/2004, prin Legea nr. 242/2021, începând cu 11.10.2021, nu înseamnă că s-a instituit un nou drept la acțiune în anularea tuturor certificatelor pretins nelegale, deja emise, o astfel de acțiune putând fi formulată și anterior acestui moment, în temeiul art. 49¹ alin. (1) lit. b) din Normele metodologice, după cum s-a anticipat în paragraful 105. Principial, modificarea legislativă are aplicabilitate asupra faptelor și acțiunilor săvârșite după intrarea sa în vigoare, neputând retroactiva în lipsa unei situații excepționale și fără o dispoziție expresă în acest sens, retroactivitatea legii fiind interzisă de principiile dreptului pentru asigurarea predictibilității și stabilității normelor juridice.

138. Interpretarea teleologică relevă faptul că unicul scop urmărit de legiuitor prin introducerea alin. (5) al art. 8 din Legea nr. 341/2004 a fost acela de a delega Guvernului competența de reglementare a procedurii de urmat în cele trei cazuri: 1. verificarea îndeplinirii condițiilor art. 3 alin. (6) și ale art. 8 alin. (1)-(3) în scopul acordării titlurilor și eliberării certificatelor; 2. modalitatea de respingere a cererilor pentru acordarea calităților prevăzute de lege și 3. de anulare a certificatelor eliberate persoanelor care nu îndeplineau condițiile prevăzute de lege la data eliberării certificatului. Or, în virtutea competenței acordate, Guvernul a reglementat procedura și atribuțiile comisiei fără instituirea vreunui termen derogatoriu de la normele de drept comun.

139. Este adevărat că Legea nr. 242/2021 prevede, în art. II, un termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a acestei legi în care Secretariatul de stat trebuia să finalizeze verificările îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 8 alin. (2) și (3) din Legea nr. 341/2004 pentru toți titularii de titluri și de certificate obținute

anterior în temeiul Legii nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare. Această dispoziție prevede că: „Persoanele care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 8 alin. (1)-(3) din Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, nu mai beneficiază de drepturile acordate în temeiul acestei legi, iar certificatul acordat acestora se retrage prin decizia Secretariatului de Stat. În cazul retragerii unui certificat, Secretariatul de Stat va propune Președintelui României retragerea titlului atribuit în baza acestuia. Decizia de retragere a certificatului poate fi contestată de titular la instanța de contencios administrativ, conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, și cu respectarea competenței prevăzute la art. 25 din Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare.”

140. Însă art. 8 alin. (1)-(3) al Legii nr. 341/2004 stipulează că nu beneficiază de prevederile prezentei legi: „(...) persoanele care sunt dovedite a fi fost implicate în activitățile fostei securități ca poliție politică, au dezinformat sau au folosit mijloace de informare în masă în scop de diversiune ori au acționat, sub orice formă, împotriva Revoluției Române din Decembrie 1989, au emis ordine și dispoziții în favoarea menținerii structurilor fostului partid comunist și pentru apărarea dictatorului”; „(...) persoanele care sunt dovedite că în perioada 1945-1989 au deținut cel puțin o demnitate sau o funcție de conducere în cadrul organelor de conducere la nivel local, regional sau național ale Partidului Comunist Român” și „persoanele care sunt dovedite că în perioada 1945-1989 au deținut cel puțin o demnitate sau o funcție de conducere în cadrul organelor de conducere la nivel local, regional sau național ale gărzilor patriotice”.

141. Expunerea de motive a Legii nr. 242/2021 reflectă intenția legiuitorului de a interveni în situațiile în care instanțele de judecată au constatat calitatea de colaborator sau lucrător al securității ca poliție politică, nefiind acceptat ca astfel de persoane să beneficieze de drepturile conferite de Legea nr. 341/2004. Această intenție exprimată clar în dispozițiile legii modificatoare nu poate fi extinsă pe calea interpretării altor situații.

142. Așadar, alin. (5) al art. 8 din Legea nr. 341/2004 trebuie interpretat și aplicat în contextul Legii nr. 242/2021, interpretarea sistematică a reglementării dezvăluind situații particulare, distincte de ipoteza chestiunii de drept ce se cere a fi lămurită. Mai mult, interpretarea art. 8 alin. (5)-(7) din Legea nr. 341/2004 nu reflectă voința legiuitorului de a deschide posibilitatea de a formula acțiune în anularea „noului certificat” ori de câte ori comisia se sesizează din oficiu ori este sesizată de alte persoane că au fost emise certificate unor persoane care nu îndeplinesc condițiile legii. O astfel de intenție nu poate fi rezultatul interpretării acestor dispoziții, ci trebuie să rezulte în mod explicit din conținutul legii, fiind derogatorie de la dreptul comun.

143. Revenind, se poate conchide că, dacă scopul urmărit de legiuitor ar fi privit instituirea unui nou termen pentru formularea acțiunii în anularea noului certificat, în situația atribuției comisiei din art. 49¹ alin. (1) lit. b) din Normele metodologice, acesta ar fi trebuit să rezulte în mod clar dintr-o prevedere expresă, conform dispozițiilor Legii nr. 24/2000, anterior amintite.

144. Curgerea termenului de 1 an de la un alt moment decât cel al emiterii actului administrativ nu poate fi acceptată în lipsa unei dispoziții exprese care să exprime intenția legiuitorului de a deroga de la prevederea clară și necondiționată a art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004. Fără astfel de derogări, aplicarea acestor dispoziții se face unitar, iar interpretarea lor nu poate depinde de anumite situații particulare, de aceea importanța valorilor sociale ocrotite prin legea specială nu poate fi determinantă în interpretarea chestiunii de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

145. Este necesar a fi delimitate modificările legislative succesive ale Legii nr. 341/2004 și, chiar dacă, din punct de vedere istorico-teleologic, sunt identificate și justificate motive determinante legale, acestea nu conduc la o altă concluzie în privința acestei chestiuni de drept.

146. În esență, se consideră că, pentru lămurirea chestiunii de drept, sunt lipsite de relevanță modificările anterioare anului 2014, când a fost instituit noul titlu de Luptător cu Rol Determinant, scopul urmărit de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 fiind deja atins la momentul emiterii „noului certificat”, iar din cuprinsul modificărilor ulterioare se pot desprinde motive determinante care nu privesc chestiunea de drept în discuție cum sunt, spre exemplu, înlocuirea Comisiei permanente parlamentare cu comisia Secretariatului de stat (prin Legea nr. 179/2021) ori anularea certificatelor și sistarea drepturilor pentru neîndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 3 alin. (6) din Legea nr. 341/2004 (alta este situația celor care au săvârșit infracțiuni în legătură cu acordarea sau preschimbarea certificatelor de revoluționar, care ar putea atrage anularea certificatelor în cauză de către organele ori instanțele penale) și art. 8 alin. (1)-(3) din actul normativ menționat (a se vedea paragrafele 126-128) (prin Legea nr. 242/2021).

147. Pentru considerentele expuse, instanța supremă va dispune admiterea sesizării, în limita prevederilor art. 521 alin. (1) forma finală a Codului de procedură civilă, numai cu privire la

chestiunea de drept supusă dezlegării, în sensul interpretării și aplicării dispozițiilor art. 8 alin. (5) din Legea recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la prevederile art. 49¹ alin. (1) lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, în privința noului certificat de Luptător cu Rol Determinant.

148. În interpretarea și aplicarea acestor norme, acțiunii în anularea noului certificat, astfel cum acesta este definit la art. 11 lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, formulată de Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989, în baza art. 49¹ alin. (1) lit. b) din același act normativ, i se aplică termenul de decădere de 1 an de la emiterea actului prevăzut de art. 1 alin. (6) teza finală din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

149. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 8.533/118/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 8 alin. (5) din Legea recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la prevederile art. 49¹ alin. (1) lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, acțiunii în anularea noului certificat, astfel cum acesta este definit la art. 11 lit. b) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.412/2004, formulată de Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989, i se aplică termenul de decădere de 1 an de la emiterea actului prevăzut de art. 1 alin. (6) teza finală din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 18 noiembrie 2024.

PREȘEDINTELE SECȚIEI DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV
ȘI FISCAL
ELENA-DIANA TĂMAGĂ

Magistrat-asistent,
Elena-Mădălina Ivănescu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2025 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

Pentru comenzi, accesați www.monitoruloficial.ro, Magazin online, Monitorul Oficial — apariții și abonamente.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2025 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	140 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2025.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

